

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TARNAVA MICA

INSERATE

conform regămen. de a-
plicare a tarifului comer-
cial, categoria V.

Unirea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foaie înscrisă în Registrul de
publicații al Trib. Târnava-Micș
sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 200 Le

Pe 6 luni . . . 100 Le

Pentru străinătate 400 Le

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Nici o perspectivă?

— O seamă de încreștări în legătură cu o „cronică mărunță” —

de Dumitru Neda

Acaademicianul ortodox, d. Nichifor Crai-
nic, s'a oprit, în ultimul număr al „Gândirii”,
la articolul „Pentru unirea cu Roma”, scris de
tanărul nostru colaborator, d. Traian Cosma,
și apărut în numărul din 20 Sept. c., al „U-
nirii”. Preț de o „cronică mărunță”, care
umple în „Telegraful Român” două coloane
și mai bine de primarticol, d. Crainic ține să
facă, oarecum, dovada că toate strădaniile de
a câștiga pe ortodocșii noștri pentru unirea
în credință cu Roma — căci la altceva nici
un Român unit, cu scaun la cap, nu s'a gân-
dit niciodată — sunt sortite zădărniceii. Asta
din mai multe pricini, mai mult ori mai puțin
greu de întrezărit printre rândurile „croniceii”
din chestie.

1. Vorba multă-i sărăcie. De aceea, scurt
și la înțeles: Cum se cade a asculta mai mult
de Dumnezeu decât de oameni, ascultăm și
noi de Hristos, care a dorit și dorește ca toți
săi să fie una în credință. Zică apoi oa-
menii ce vor vrea. Noi râvnim realizarea
dealului paulin: O credință. Neamul nostru
nsă nu-i de o credință. Și am fi trădători ai
Legii și ai Adevărului, dacă nu ne-am osteni
ca voința Domnului și a Ucenicului Său să
fie și în sânul neamului nostru realitate vie
și dătătoare de viață. În acest scop nu ne
colosim nici de uneltele pravoslaviei rusești
ariste printre rutenii uniți, nici de ale orto-
doxiei grecești printre macedoromâni.

2. Colegul de redacție al d. Nichifor
Crainic, și parcă și de teologie ortodoxă
suceveșeană, d. G. Racoveanu, a prins în
cât se poate de vii „crapii Bisericeii”
în carea și Dsa face parte. Nici scrisul, nici
cuvântul nostru, nu se îndreaptă acestora,
aibă darul preoției, ori nu-l aibă. Pe unii ca
dăm cu socoteala că nici însuși
adevărului nu i-ar putea câștiga de partea
integral, dacă asta le-ar imputina
griji ale vieții, la cari țin ca la
cap. Ori poate și mai mult.

3. De altă parte suntem siguri că neamul
nostru n'a fost, nici nu este, în majoritatea
ni, atât de părăsit de Dumnezeu, încât să nu
mai aibă nici o sensibilitate și nici un res-
pect față de crezul creștin al Romei, în at-
mosfera căruia s'a urzit, s'a format și s'a
împozitat ca neam, cel mai de seamă apostol
încreștinător fiindu-i sf. Niceta al Reme-
nancii, trimisul și reprezentantul Romei papale.
Măi vorba din bătrâni: Țiganu' când a ajuns
la noi însă mai întâiu pe tată-său l-a spânzurat.
Pă total sub molozul străin n'a izbutit să co-
stratul de autentică și străbună

factură și bun simț roman. Dovadă e chiar
faptul că Unirea cu Roma s'a făcut și dăi-
nuește, în ciuda tuturor loviturilor asasine
câte i-s'au dat și i-se dau. Când fățiș, când
dosnic. Dacă „ocrotirea cea deopotrivă” n'ar
fi simplă floare de stil, s'ar vedea în curând
că tocmai fraza d. N. Crainic cu „exercițiile
lui Tantal” (care ar fi strădaniile unionistice
ale protagoniștilor Sf. Uniri) e o floare de
stil și nimic altceva.

4. Se însinuă că „Unirea” ar ataca pe
Fotie în coloane nesfârșite. Adevărul e că
unul dintre colaboratorii noștri (păr. Dr. I.
Stanciu) a răspuns la atacurile unui omonim
sibian, căruia îi arată, din isvoare ortodoxe,
că Fotie numai om de caracter și sfânt n'a
fost. I-a servit adecă oponentului ale sale
dintru ale sale. Atât. Cutezanța, rafinăria, in-
teligența — până la admirabil isbutită falsi-
ficare de acte pontificale și fabricare de
„piese” apocrife — nu i-a tăgăduit-o nimeni.
Noi, cești dela Blaj, l-am chiar laudat, nu
pentru păcatele, ci pentru pocăința sa finală:
am încreștat numaidecât constatarea savan-
ților Dvornik și Grumel, că Fotie a murit îm-
păcat și în unire cu Roma. Și mult ne-am
bucura, dacă admiratorii neolatini ai lui Fotie
ar face din bună vreme ca idolul lor: ar intra
în legăturile iubirii cu Maica Roma cea pe-
trină. Să fie prea mult așa ceva?

5. Suntem amenințați cu înfățișarea unor
Papi în „uriașă lor infamie”, și ni-se pune
întrebarea: „Și ce s'ar alege atunci din dogma
infallibilității papale?” (Și firește că și din
ideea unirii cu Roma). Răspundem: Nu ni-s'ar
înfațișa ceva ce n'am afla, cu toată durerea,
până și în lucrări catolice pentru școală. În
schimb ar rade și curcile uniților de apologe-
tul ortodox care ar dovedi că nu înțelege că
una-i impecabilitatea și alta-i infallibilitatea,
cari încap una lângă alta în aceeaș persoană,
(ca de ex., inteligența și ambiția criminală în
Fotie). — Ori doară s'ar simula ignoranța
crasă, ca să poată fi plasată o bârfeală
de rând și ridicolă!? De-o fiuna, de o fi alta,
adevărul istoric rămâne și e grăitor chiar și
în ce privește conduita personală a patriar-
hilor bizantini și a papilor: S'a întâmplat, cu
îngăduința Proniei cerești, ca și dela Fotie
încoace s'ajungă în scaunul țarigrădean și ier-
rarhi ce au lăsat după sine o amintire res-
pectată. Și cu îngăduința aceleiași Provedințe
s'a întâmplat ca, în scaunul vârhovnicului
Petre, cam tot de pe aceeaș vreme începând,
să apuce și câteva elemente nevrednice, pe
cari le poți însă număra pe degete- Și dintre

cari nici una n'a greșit cu nimic împotriva
infallibilității. — De cumva n'o fi făcut vre-o
atare boroboată... Papesa Ioana, de care, fără
pic de sfială, s'a scris chiar în „Gândirea”...

6. Era lucru de mirare ca d. Crainic să
pomenească de lipsa monahismului ortodox
în Ardeal și să nu atribuie lipsa acestei po-
doabe „furiei romano-catolice și unite de odi-
nioară.” Ca și când ortodoxia de dincoace
ar fi stat vreme de peste un veac și jumătate
fără să-și refacă cele „vre-o 200!” de „cetăți
ale duhului”, date pustiirii de tunurile lui
Buccow, (cari, în șoaptă fie spus, n'au cruțat
nici mănăstirea Silvașului, deși „tovarășul său
de cruzimi”, „sanguinarul” vlădică Petru Pavel
Aron dela Blajul urgisit, a cerut să fie scă-
pată așezarea aceasta monahicească, pe
atunci „uniată”). Trecând peste împrejurarea
că preotul ortodox contemporan Mihail Popo-
vici n'are în catastiful său decât 30 de mă-
năstiri stricate cu foc de generalul odios,
caută să precizăm că e vorba, în absolută
majoritate, de biete cuiburi păcătoase ce
numai cinste n'au făcut ideii monahale, bise-
ricii, ori neamului. Câteva date grăitoare
privitor la mănăstiri exclusiv din județul Fă-
găraș cel apropiat de focarele călugărești și
de ctitorii boerești de dincolo de munți:
Arpașul de jos (în 1748): Un preot Iuon, 4
călugări, 6 călugărițe. Berivoiul Mare (1748):
Un preot Gherasie, 5 călugări și 8 călugărițe.
Breaza (în 1748) are două mănăstiri: una cu
un preot și patru călugări, dintre cari doi
cerșitori; a doua cu o călugăriță oarbă. Peste
10 ani tot aci erau tot două mănăstiri. Una,
Stirmina, cu 1 călugăr; alta, pe locul Fundă-
tura, cu 1 călugăr, Matiaș, și 2 călugărițe.
Bucium (1748): 6 călugări și o călugăriță.
Comana de sus (1748): 6 călugări, dintre cari
unul cerșitor și altul nebun, și o călugăriță.
Dejani (1748): 1 călugăr, 1 preot, și 2 călu-
gărițe. Drăguș (1748): 3 călugări și 8 călu-
gărițe. Lisa (1748): 2 călugări, dintre cari
unul cerșitor. Peste 10 ani se află aci trei
călugări, dintre cari unul „boier”, 2 călugări
și o călugăriță. Porumbacul de jos (1748):
1 preot, 3 călugări și 1 călugăriță. Sâmbăta
de sus (1748): 5 călugări și 5 călugărițe.
Scorei (1748): 1 preot, 8 călugări și o călu-
găriță. Șinca veche, la 1758, are trei mănăstiri:
Plopoasa cu călugărul Manea Dobrotă și 4
călugărițe; Gura Fătăciunii, cu 2 călugări și
3 călugărițe; Trestioara, cu 2 călugări. Viștea
de sus (1748): 1 preot bătrân, 2 călugări și 5
călugărițe. — Credem că-i destul de elocvent
acest mic catastih dela 1748. — Pustiirea lui
Buccow s'a început în 1761. (Șt. Meteș).

7. Cătu-i pentru monahismul de dincolo
care „veacuri întregi” ar fi fost „la nivelul
vieții îngerești” ne-am bucura din inimă dac'ar
fi fost așa. Dar din nefericire, n'a fost. Primii
călugări pe pământ românesc au fost sârbi

și bulgari. Iar după aceea ne-au năpădit grecii cari au inveninat și au murdărit și puținul bine ce mai aflaseră, așa că încă pe timpul lui Mihaiu Viteazul „au început sfintele mănăstiri niște obiceiuri rele, carele nu sunt de tocmeala sfintei Pravile“. Aproape toți oamenii simpli, țineau același „orar“ (cum notează consilierul cameral Haan): După ce se scoală, petrec vre-o jumătate de oră în biserică, apoi umblă încoace și încolo până la prânzul prost și puțin. După masă dorm, fie flămânzi, fie sătui. Către seară mai dau, vreme de-o jumătate de ceas, pe la biserică. De lucru se feresc ca de foc. De apă, de lemne și de dărețecat prin chilii se îngrijesc țigani, ori mai de grabă țigănci. Asta însă înseamnă altceva și nu a „lupta dumnezeiește“, ori a vieții îngerește. — „Ce de acestea destulu-i“... vorba cronicarului.

8. Tot respectul osteneții scriitoricești a călugărilor ortodocși din veacurile trecute. Aceasta însă nici pe departe n'are însemnătatea care i-se atribue de închinători părtinitori, pătimiși și interesați din motive de pietate rău înțeleasă. Cum spunea N. Iorga, istoricul ortodoxiei române: „Literatura românească nu putea porni (dela vechii călugări din Moldova și Țara românească) cari cântau pe bulgărește până și isprăvile lui Ștefan cel Mare.“ Și apoi, cum zice același: „O istorie literară cuviincioasă nu va analiza bucoavne, nu va scoate strigăte naive de admirație înaintea traducătorilor de acastiste, molitvelnice, octoichuri, triode, catavasiere și penti-costare, cărți de cea mai mare utilitate sufletească, fără îndoială, dar care n'au a face cu sufletul românesc din secolul XVIII-lea și cu cugetarea și simțirea acelor cari l-au reprezentat mai bine.“ — S'ar putea spune și mai multe. Dar la ce bun?

9. Știm și noi că „Dimitrie Cantemir, fenomenalul învățat din veacul cronicarilor, nu s'a format în Polonia, ci la școala bizantină din Constantinopol“. Dar mai știm și aceea că școala patriarhiei țarigrădene „era renumită prin profesorii ei pregătiți la universitățile dela Roma, Veneția, Padova“. (D.

Murărașu). Iar în ce privește pe bunii și înțelepții cronicari Grigore Ureche, Miron Costin și Nicolae Costin, avem și noi cunoștință că modelul celui dintâiu e polonul catolic Bielski, nu bizantinul Malala; că isvorul cel mai de seamă de informații al celui de al doilea e polonul catolic Piasecki; că cel de al treilea este elev al școlii catolice polone, nu al vre-unei școlii bizantine; că toți trei au luat lumină din lumina școlilor catolice din Polonia și că asta, departe de a-i înstrăina de neamul lor, i-a făcut să le fie și mai drag, după ce l-au văzut prin prisma latinității venerată într-o țară nelatină după graiu și după sânge. Ceeace a fost cât se poate de firesc.

10. Pentru românul veritabil contactul cu spiritul latin e trezire la viață nouă și potențare de energii morale. Ambianța latină-catolică a făurit din odrasla română Nicolae Valahul una dintre cele mai strălucite figuri ierarhice nu numai a Ungariei, ci a întregului Apus al vremii sale. Și aceeaș atmosferă a dat, chiar la începutul Sf. Uniri, pe cel mai vajnic apărător al drepturilor naționale române în Ardealul străbunilor săi și pe deșteptătorul conștiinței noastre naționale. Ce imensă binecuvântare cerească ar fi pentru întreg neamul, o pleiadă de vlăstare române, cari nu numai c'ar studia, prin zăbranicul prejudețiilor, comoara științifică a catolicismului, ci ar adânci-o cu râvna și evlavie pe care numai harul aceleiaș credințe pot să le imprime și să le fructifice deplin, e la mintea oricui. Asupra acestui amănunt, de altfel atât de însemnat pentru noi, e de prisos să se stăruiască între mărturisitori ai crezului român ori ortodox. Mai ales că roadele înstrăinării de Roma lui Petre și a apropierei de erezii se fac mereu simțite.

11. Incheiem scurtele noastre considerații prilejuite de „cronica mărunță“ a d. Nichifor Crainic. Departe însă de a împărtăși vederile Dsale în ce privește perspectivele de unire în credință a Românilor cu Roma, noi credem cu tărie că visul mare și sfânt, pentru care se rostesc atâtea rugăciuni și se aduc atâtea jertfe pornite din inimi curate, se va implini

mai curând de cum cred pesimiștii. Intre timp, cei dornici să vadă viață călugărescă pilduitoare și doi preacuvioși arhimandriți ortodocși trecuți la sf. unire, și fericii în urma acestui pas făcut din curată conștiință, pot tească la Obreja din vecinătatea Blajului, și se vor convinge de visu et de auditu că mari și minunate sunt lucrurile pe cari le săvârșește Domnul sub cele mai modeste forme ce se pot închipui. — Așa se va îndeplini și opera sf. Uniri în sânul neamului nostru: fără surle, fără arginți și fără amestecul puterii lumești. Ca să rămână ceeace este și trebuie să fie: Lucrare a Sf. Spirit.

Sfântul Sinod al bisericii ortodoxe române și-a ținut, săptămâna trecută, sesiunea de toamnă. La ședința plenară de Vineră trecută a participat și d. ministru Radu Rosetti care a făcut o amplă expunere asupra proiectului de lege pentru noua organizare a învățământului de toate gradele și pentru îndrumarea educației tineretului, cerând concursul Bisericii la realizarea întregului urmărite prin aceste reforme. I. P. S. mitrop. N. Bălan al Sibiului a expus punctul de vedere al Bisericii privitor la idealul educativ, care trebuie să fie formarea caracterului religios-moral al elevului, pentruca el să poată avea în viață o adevărată orientare creștină. Este nevoie deci să se dea religiei în școală locul și însemnătatea pe care o merită, fiind ea temelia și principiul de cocentrare a întregului învățământ, care suferă enorm tocmai din lipsa acestui principiu călăuzitor. Să sperăm că această dorință a Sf. Sinod nu va răsună în pustiu. — Dintre celelalte lucrări ale Sinodului mai pomenim avizul favorabil care s'a dat la modificarea art. 2 din legea de organizare a bis. ort. în sensul ca mitropolia Basarabiei să revină la vechiul ei rang de arhiepiscopie. — Privitor la modul de pomenire a celor morți, s'a decis ca pomenirea să se facă numai cu numele de botez, așa cum e datina străveche a Bisericii, iar la cei căzuți pentru patrie se va adăoga: „morți pentru credință și Patrie.“ — Vicar al eparhiei Buzăului a fost delegat P. S. arhiereul Eug. Suceveanu.

FOIȚA „UNIRII“

Vitalitatea creștinismului

de Alexandru Todea

Pentru a se putea trata cu precizie, sub toate aspectele problema despre vitalitatea creștinismului, ar trebui ca însuși Hristos viu să vorbească; dar fiindcă Hristos ca persoană fizică nu e printre noi, voi lăsa să vorbească Hristos pururea viu în viața socială, în biserică, în evanghelie, în națiuni, în familii, în sfinți, în preoți, în ofițeri, în învățați, cari au participat de viața lui; voi lăsa să vorbească pe cei cari au scris cu sângele vieții lor pagini de istorie nemuritoare, pentru care Hristos e o realitate vie, e o piatră de hotar între două lumi, e centrul istoriei și izvorul vieții: Hristos, raza tatălui ceresc, frumuseță din frumuseță, înțelepciune din înțelepciune, bunătate din bunătate, iubire din iubire, sfințenie din sfințenie, milă din milă, lumină din lumină, a fost viață din viața tatălui ceresc, care s'a manifestat întâi prin creație și apoi în modul cel mai sublim prin Cuvântul său: Isus Hristos „prin carele toate s'au făcut și fără de dânsul nimic nu s'a făcut, ce s'a făcut. Intru dânsul viața era și viața era lumina oamenilor...“ (Ioan 3—4).

Iar oamenii cari au văzut lumina aceasta îl urmăreau: orbii îl căutau căci le lipsea vederea, și astfel viața nu le era întregă; schiopii pentruca nu puteau umbla și astfel nu se puteau bucura de viață; muții pentruca nu puteau vorbi; flămânzii pentruca erau pe cale de a-și pierde viața; setoșii pentru ca să-și stâmpere setea după viață; păcătoșii pentru a-și recăpăta viața, ce le lipsea, toți căutau ceva: viața, iar Hristos pretutindenea în sinagogă și în case, pe câmpii și pe dealuri, când îi vedea că se apropie rostea: „da, veniți, căci eu sunt calea și viața...“ mai mult: „Eu am venit ca viața să aibă și mai multă să aibă...“

De când Mântuitorul a rostit cuvintele acestea o lume nouă începe. Popoarele numai acelea vor trăi; cari vor gusta din viața lui. Indivizii vor rămânea nemuritori numai dacă talentele și-le vor pune în slujba Lui. Și astfel vedem pe Sf. Pavel, cel mai mare intelectual al timpului că-și face programul de viață: a trăi în mine Hristos... „de acum nu mai trăiesc eu ci, trăiește întru mine Hristos...“

Viața lui Sf. Pavel însă nu e legată de o mânărire, de mătani, de o slujbă, ci e legată de sfințirea vieții sociale. De aceea pleacă dela Ierusalim, orașul sfânt, trece prin Atena orașul filozofilor, vorbește în Aeropag nu ca să distrugă pe zeii cunoscuți ci să-L facă cunoscut pe cel necunoscut și se oprește la

Roma, orașul dreptului, orașul care avea toate elementele naturale pentru a stăpâni lumea întreagă, orașul cu idei universale. Pavel botează jurisprudența romană și apelează la ea ridicându-o pe un plan supranatural dătător de viață — jus est vita — și-i deschide noi orizonturi.

Problemele de viață nu le mai desleagă Pavel evreu, grec, roman ci Pavel creștin.

Numai după Pavel s'a debarasat de micimea sufletească a neamului său, de sublimitățile grecești, și de trufia romană a reușit să se facă tuturor toate și numai după Pavel a reușit să-și iubească neamul și națiunea așa măsură încât ar fi dorit ca el să se despartă de Hristos numai ca întreaga națiune să se mântuiască!

Ideea de viață a Mântuitorului prin Pavel, apoi prin Părinții și scriitorii bisericești ajunge să alunge întunerecul din combe și să iasă la lumină, — așa după cum puterea de viață a lui Isus a înlăturat pe mormântul său.

Familia umană prin noua viață se înfrățește. Societatea civilă devine sora societății bisericești, iar Hristos domnește atât în biserică cât și în școală, atât la rugăciune cât și la lucru, atât în preoți cât și în armată prin conducerea Papei și a lui Carol cel Mare: „Eu am venit ca viața să aibă și mai multă să aibă...“

Așezământ cu mare rost

La Arco, în nordul Italiei, s'a pus de câțiva ani temelie unui așezământ de cea mai mare importanță: S'a clădit un sanatoriu, care să adune pe toți acei slujbași ai altarului, care au nevoie de un repaus și de o îngrijire medicală pentru a-și recăștiga puterile fizice măcinate în pastorație, pentru că apoi refăcuți să poată fi din nou utilizați spre folosul neamului și al bisericii. Sanatoriul e așezat într-o regiune foarte pitorească, la picioarele minimele străjuiesc spre nord, în timp ce spre sud se deschide o panoramă admirabilă până la lacul Garda. Monumentala clădire e încununată de un parc minunat, în care târnese zeci de fântâni arteziene, care recreiază ochiului obosit de suferință al celor internați. În afară de un corp medical foarte select sanatoriul are o direcțiune ecleziastică, are surori infirmiere, personal de serviciu, care poate avea acelaș unic scop: Să-i îngrijească pe cei suferinzi cât mai bine, pentru a-i putea reda sănătatea și lui Hristos...

Din bilanțul primilor cinci ani de activitate rezultă că această instituție s'a dovedit a fi de cea mai mare importanță pentru clerul italian. Deși trăește numai din milă, sanatoriul a dus o destul de bine economică, fiind asistat în mod vădit de Pronia cerească. Corpul medical, în frunte cu vestitul doctor Kucukyan, a putut reda bisericii un număr tot mai mare de preoți și seminaristi pe deplin sănătoși. Astfel în anul 1937, 37 pacienți își recăștigă pe deplin sănătatea, iar în 1940 45 din 60. Dela început și până la sfârșitul anului trecut 184 preoți sau seminaristi au părăsit sanatoriul pe deplin vindecați de ofiță.

Această instituție e importantă nu numai pentru că preotul catolic, care neavând familie, nu ar fi atât de bine îngrijit în altă parte, lăsat pe mâni streine, dar și pentru faptul că ea sunt internați și clericii atinși de ofiță și care lăsați în voia soartei în urma boalei or, și-ar vedea amenințată serios chemarea. Așa însă atât ei, cât și preoții ies din sana-

toriu întăriți nu numai trupește, dar și sufletește și se apucă cu mai multă râvnă de munca întreruptă din cauza boalei.

În timp ce semnalăm acest lucru, ne întrebăm cu repet că oare noi când vom putea avea o operă similară, în care cei loviți de soartă dintre slujbașii altarelor să se poată bucura de o îngrijire cât se poate mai bună, din toate punctele de vedere? Căci unui preot bolnav nu îi e de ajuns o îngrijire medicală, ci și una sufletească, pentru ca să nu se întâmple ca în timp ce trupul e îngrijit sufletul să piardă! Să învățăm dela alții ce e bun și să facem asemenea! (ivo).

Surori de ocrotire. Sănătatea neamului e temelia dăinuirii și prosperității lui. De aceea ea este, și va trebui să fie mai mult decât în trecut, una din grijile de căpetenie ale Statului. Din această grijă a luat ființă „Școala surorilor de ocrotire“, care are menirea de a pregăti elementele dornice și destoinice a munci la alinarea suferințelor și la progresul igienei în păturile largi ale poporului. Câmp de muncă și de sacrificiu deosebit de potrivit pentru femeia creștină, care în acelaș timp va fi și o carieră nobilă și destul remuneratorie.

Școala deschisă în acest scop funcționează la București, pe lângă spitalul Colentina (șoseaua Ștefan cel Mare) și are încă loc pentru 100 de bursiere interne, care trebuie să fie sănătoase, să aibe bacalaureatul, sau școala normală ori comercială, și purtare morală bună. Ele rămân bursiere ale Statului pe tot timpul studiilor de trei ani, neavând a suporta nici o cheltuială de îmbrăcăminte, locuință ori hrană. Indată după absolvire își găsesc posturi plătite, conform noii încadrări, cu 7200 Lei, la care se adaugă gradațiile de 20%. — Indemnăm cu tot dragul la îmbrățișarea acestui drum de viață, atât de feminin și atât de creștin. Avem însă o dorință, pe care o socotim esențială, pentru organizatorii și îndrumătorii școalei: să crească surori cu adevărat și sincer creștine, în atmosferă religioasă și cu ideal de viață spiritual.

Altfel, oricât de bună va fi pregătirea strict profesională, noua instituție nu-și va implini menirea. S'ar putea întâmpla, Doamne fereste, să dea rezultate tocmai contrarii și să contribuie la îmbolnăvirea morală a poporului și, prin aceasta, la slăbirea și scăderea lui biologică. Avem dureroase experiențe cu o seamă de moașe diplomate, care și-au făcut meserie din omorirea feților nenăscuți, și chiar cu unii doctori, cari se îngrașă și se îmbogățesc din practica criminală a avorturilor.

De ce luptăm dincolo de Nistru? Întrebării acesteia îi răspunde d. prof. univ. Ion Nistor, într'un articol din nr. 12 al gazetei „Transnistria“ ce apare la București. Asta pentru ca să fie lămurii și cei dela radio Londra cari, nu odată, s'au întrebat: Ce caută România dincolo de Nistru?

„Răspunsul nostru — scrie d. Ion Nistor — este scurt și cuprinzător: *România își caută în Transnistria frații, ca să-i mântuiască de teroarea bolșevică, mântuindu-se în același timp și pe sine de această teroare.*

Socotim că cei dela radio Londra sunt destul de bine familiarizați cu problemele etnice mondiale, ca să nu știe că, în vasta regiune transnistriană, care se întinde până la Bug, și chiar până la pragurile Niprului, sălășluiesc din vechime sute de mii de români, conaționali de ai noștri, a căror existență etnică a parte, a fost recunoscută de însăși Rusia sovietică, care le-a îngăduit să se constituie într'o Republică moldovenească autonomă, și ca grup etnic aparte, cu limba și cultura sa proprie, să se asocieze Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste Rusești.

În clipele istorice, când această „Uniune“ s'a risipit, oare România nu avea dreptul de a interveni pentru salvarea conaționaliilor săi transnistrieni?

Evident că da!

În împrejurările acestea, și cei dela radio din Londra, dacă sunt de bună credință, vor trebui să recunoască, că *România nu numai că era în drept, dar că ea era direct obligată moralmente și datorare de a interveni pentru*

Unii doreau să aprofundeze acest izvor datător de viață, și astfel iau ființă universitățile dela Paris, Oxford, Viena, Roma, Bologna, cari dădeau tineretului o formație completă, unitară creștină — prin maștri desăvârșiți: Abelard, P. Lombardus, Sf. Albert și vulturul umanității Sf. Toma, cel mai strălucit profesor din istoria omenirii.

Universitățile preamăreau pe Dumnezeu și astfel în mod necesar cei cari studiau în ele. De aci totul se canalizează în diferite manifestări ale vieții și așa vedem în literatură pe Dante Alighieri cu Divina Comedie, cea mai sublimă operă literară, hrana de toate zilele a tineretului, publicului doritor de a ceti literatură; pe de altă parte un alt canal în artă: Arhitectură, Pictură, Sculptură, Muzică prin reprezentanții săi Michel Angelo, Giotto, Fra Angelico, Guido da Arezzo, erau pentru sufletele tot răuri aducătoare de viață.

Susținătorii acestor focare sunt ordurile călugărești: Franciscanii, Dominicani, Iezuiții și așa mai departe...

Și fiindcă viața nu poate fi încercuită, expansiunea ei ia proporții uriașe: e epoca risunilor, când începând cu Grigorie cel Mare, continuând cu Francisc Xaveriu și până la misiionarii zilelor noastre viața lui Hristos împanzește până la mântul pentruca să se reverse pe locuri necunoscute.

Sclavi au fost puși în libertate; ucide-

rea a fost oprită pentruca distruge viața; căsătoria a fost readusă la locul sfânt, iar prin orașele unde mizeria era mai mare apar binefăcătorii: Vincențiu de Paoli, Camillo de Lellis și Cottolengo.

Rezultatul: când cineva posedă din plin adevărata viață e sfânt: și astfel avem pe Sf. Francisc de Assisi, Sf. Bernard, Sf. T. de Aquino, Sf. Caterina de Siena, Sf. Fr. de Sales, Sf. Gertruda și așa mai departe. — „Eu am venit ca viață să aibă și mai multă să aibă.“

A venit însă încercarea, piedeca cea mare: Protestantismul cu fiii săi umanismul, raționalismul, modernismul, cari toți nu înseamnă altceva decât „Separatism.“ Separatism în școală: emanciparea diferitelor materii de sub tutela religiei, teologiei; emanciparea profesorilor de sub tutela Bisericii; laicismul adecă superioritatea omului modern față de izvorul producător de viață: Ce Dumnezeu, ce biserică, ce preoți? — Tiparul poate fără control să tipărească orice pornografie pentru ca să otrăvească viața. Pe drept cuvânt se întreabă Chesterton că ce ar face Hristos dacă ar veni în mijlocul nostru?

Și răspunde că „...ar intra în școală, în universități și pe mulți i-ar arunca afară, ar intra în armată și ar degrada pe mulți, ar intra în tipografii și i-ar trimite la plimbare pe gazetari, ar merge între preoți și ar întreba „prieten“ de ce te-ai hirotonit?“

Si atunci ne plângem de răul prezent? N'avem dreptul.

Noi am început lupta contra bolșevismului ateu, purtăm războiul sfânt sub conducerea Mareșalului Antoneseu, care a vorbit și despre preoție așa de frumos, încât la Roma un profesor universitar a spus în fața studenților, — reprezentanți alor 40 de națiuni — că „nemo unquam ita locutus est de sacerdotio“, dar la noi acasă se lucra la anteproiectul de lege prin care se aducea la cunoștință că religia nu e obiect de învățământ, afară din școală... și ziarul „Curentul“ milita pentru ideea că într'adevăr religia n'are ce căuta în școală, ci ajunge să fie predată în biserică.

Noi condamnăm comunismul care a îndepărtat tineretul de biserică dar... ziarul „Unirea“ e preocupată de faptul că ducem tineretul — premilitarii — în timpul sfinteii liturghii la instrucție.

Tot ne plângem că studențimea universitară e perversă, dar nu vedem că la universitate nu se mai dă nimic din ceea ce ar putea-o face bună.

Câți dintre profesorii de științe naturale, îl imitează pe Liné: „L-am văzut pe Dumnezeu cel veșnic, atotștiutor, atotputernic, trecând tainic pe lângă mine și am înmărmurit,“ sau pe Lamartine: „Creația e un cântec, a cărui melodie o ascultă Dumnezeu, marele arhitect, matematician, poet și muzicean al

salvarea conaționalilor săi din prăpădul bolșevic. Și noi credem că în cazuri asemănătoare, nici o națiune din lume nu ar fi ezitat o clipă de a-și îndeplini față de conaționalii săi, această sfântă datorie. Ca în tot trecutul său istoric, astfel și în momentele istorice de față, România nu face decât să aducă jertfe de sânge pentru salvarea conaționalilor, pentru restabilirea credinței creștine și pentru plămădirea unei rândueli noi în lume, mai bună și mai dreaptă decât cea de până acuma.

Iată răspunsul nostru pentru cei de bună credință!

Știri mărunte

Consistor Papal. Ziarul „Sera” anunță că Papa va convoca un consistor secret înaintea Crăciunului în care, între altele, va fi discutată situația generală a bisericii, numirea mai multor episcopi și alegerea cardinalului Camerlengo; demnitate rămasă fără titular dela moartea cardinalului Lauri.

„Nimic din ce e românesc nu se uită”. Nu se uită de nici un suflet românesc, ori unde s'ar găsi el risipit de soartă pe plaiurile străbune. Și nu se uită, ci se afirmă tot mai răspicat și cu toată greutatea răspunderii, și de către conducerea politică a națiunii. Felicitat pentru căderea Odesei, **Conducătorul țării**, d. mareșal Antonescu, a spus apăsat că nu vrea să primească mulțumiri dela

națiune, decât după ce va realiza întreaga dreptate românească pentru care luptă. — Iată și un alt răspuns unei telegrame omagiale a refugiaților dela Turda, d. mareșal Antonescu scrie: „Mulțumesc refugiaților și expulzaților din Ardealul de nord pentru cuvintele de înțelegere ce-mi adresează la împlinirea unui an de dureri și suferințe. Să fie siguri refugiații și toată lumea, că nimic din ce e românesc nu va fi uitat și nici umilirile nu vor rămânea fără răspuns. *Jertfele dela răsărit vor aduce lumina dreptății pentru neamul întreg*”. — Ajute Dumnezeu!

Moartea cardinalului Lorenzo Lauri. În ziua de 8 Oct. c., s'a stins din viață la Roma cardinalul Lorenzo Lauri. Român de origine și educat în centrul creștinătății, ilustrul decedat a îndeplinit sarcina de nunțiu apostolic în Peru, apoi în Polonia, unde putu să încheie un concordat cu acea republică, fiind în 1926 înălțat la înalta demnitate de cardinal al Bisericii și numit în fruntea S. Penitențiarilor. În 1932 a fost numit legat papal la congresul euharistic din Dublin. Decedatul a fost un preot exemplar, foarte cult, și făcea parte din mai multe congregații, între care și din cea orientală.

Locale. Sâmbăta viitoare, de prasnucul SS. Arhangheli Mihail și Gavril, va predica în catedrală pâr. **Alexandru Todea**, secretar mitropolitan; iar Duminica ce-i urmează, VII după Înălțarea Sf. Cruci, va predica pâr. **Gheorghe Veliciu**, profesor la liceul „Sf. Vasile cel Mare”.

— Duminica trecută, în cadrul sf. Liturghii pontificată, la catedrală, de Il. Sa vicarul general **Dr. V. Macavei** în mare sobor de preoți, s'au înălțat rugăciuni pentru odihna sufletelor eroilor căzuți pe câmpurile de bătălie transnistriene, în glorioasele lupte de eliberare a fraților și pentru biruința crucii.

— În cadrele și folosul „Crucii Roșii”, Școala urbană de gospodărie a organizat, Sâmbăta trecută, în sala Palatului Cultural, un bine reușit **festival artistic**. S'au cântat coruri religioase, a conferențiat Pâr. A. Todea secretar mitrop. despre „Vitalitatea creștinismului”, și s'a jucat drama „Martirii credinței” cu subiect din persecuțiile religioase din Mexic.

— Stăruind în lăudabila inițiativă de a alina suferințele răniților din „Institutul Recunoștinței”, liceul de băieți „Sf. Vasile” a trimis pentru a doua oră, sub conducerea d-lui director **Dr. Coriolan Suci**, echipe de profesori-conferențieri și elevi cari, prin învățături potrivite, prin cântări și dăruri, au însemnat și înălțat sufleteste pe dragii noștri eroi. În primul salon a vorbit d-l prof. **Dionisie Maior**, despre „Luptele voluntarilor români contra bolșevicilor în Siberia” (în războiul trecut); în al doilea Pâr. **Canonic Iuliu Maior**, despre „Viața lui Isus” (cu proiecțiuni); iar în al treilea d-l prof. **Simeon Gizdavu**, despre „Alexandru cel Mare”. Echipe de elevi au desfășurat apoi, în fiecare sală, câte un bogat program de cântece naționale și doine, cu instrumente muzicale și cu vocea, au recitat poezii patriotice, anecdote vesele și pline de haz, procurând multă bucurie suferinzilor. Tot atunci s'a distribuit răniților cărți, țigări și alte dăruri, în valoare de 1780 Lei, sumă realizată la matchul de fotbal disputat în acest scop între echipa liceului „Sf. Vasile” și echipa liceului comercial.

Poezii închinare Ardealului de Nord. Ni se cere publicarea următoarelor: Cunoscutul publicist și scriitor **Gheorghe I. de Ferenczy** și poetul ardelean **Ion Th. Ilea** vor scoate o culegere de poezii închinare Ardealului de Nord — 30 August 1940... — care va fi o oglindă fidelă a lacrimilor ardelenilor din acest timp. — Tot materialul documentar scris în acest sens: versuri apărute, sau inedite, se vor expedia prin poștă pe adresa revistei „Transilvania” București I. Str. Științelor Nr. 9. Et. IV Ap. 14. — Telefon: 3-41-00, sau personal între orele 16-18. până la data de 10 Noemvrie a. c.

Filme biblice. La Los Angeles casa de filme „Formation Films, Inc”, vrea să realizeze 24 filme cu subiecte biblice și a început deja pregătirea lor. Societatea aceasta a fost înființată nu de mult și are ca deviză: „Religia e baza civilizației”. Ea nu va produce decât filme religioase. În felul acesta publicul creștin din America va putea să vadă pe ecran și filme sănătoase și instructive. În Brazilia s'a pus bază unei „Legion of Decency”, pentru a feri pe oamenii de bine de filmele pornografice. În afară de aceasta, legiunea va produce un film religios „Gloria cerurilor”, cu un conținut profund creștin. De am ajunge cât mai repede ca să fie încreștinat și filmul, care face atâta rău mai ales tineretului!

„FABRICA DE STICLĂ ARDELEANĂ” S. A. R.

Convocare

Domnii acționari ai Societății „Fabrica de Sticlă Ardeleană” S. A. R. sunt convocați în **adunare generală extraordinară** care va avea loc în ziua de 25 Noemvrie 1941, orele 10 a. m., la sediul social din **București**, str. Doamnei Nr. 1, cu următoarea ordine de zi:

1. Mărirea capitalului Societății dela Lei: 66.000.000.— la 132.000.000.—

2. Modificarea alin. prim din art. 5 și alin. prim din art. 6 din statutele societății, după cum urmează:

Text vechiu:

Art. 5. — Capitalul social este de Lei 66.000.000.— împărțit în 66.000 acțiuni à lei 1000.— de fiecare acțiune deplin vărsat.

Art. 6. — Acțiunile sunt la purtător.

Text nou:

Art. 5. — Capitalul social este de Lei 132.000.000.— deplin vărsat, împărțit în 132.000 acțiuni de câte 1000.— Lei în valoare nominală fiecare. (Restul articolului rămâne neschimbat).

Art. 6. — Acțiunile sunt nominative. (Restul articolului rămâne neschimbat).

3. Insărcinarea Consiliului de Administrație cu executarea hotărârilor ce se vor lua de către adunarea generală extraordinară.

Pentru a lua parte la această adunare, domnii acționari sunt rugați a depune acțiunile lor, conform art. 22 din statute, la sediul social din București, str. Doamnei Nr. 1, sau la sediul administrativ din Târnăveni (Diciosânmărtin) înainte cu cel puțin 5 zile de ziua adunării.

În cazul când în ziua de 25 Noemvrie 1941 nu se vor prezenta acționarii reprezentând cel puțin jumătate din capitalul social, se convoacă prin prezenta, conform statutelor, o nouă adunare generală extraordinară pe ziua de 16 Decemvrie 1941, tot la București, la aceeași oră.

Președinte:
(ss) **S. Karres**

universului” sau pe **Pasteur** care a avut curajul să afirme cu tărie în Academia Franceză contra lui Renan, că învățătura creștină trebuie să-și aibă „un adăpost strălucit” în Academie.

Câți dintre profesorii de Geografie, vorbesc despre misiuni..., amintesc tinerilor că țările despre cari învață, Mevicul, Japonia, China, India, Africa, etc., au fost stropite cu sângele martirilor, cari și-au dat viața pentru Hristos?

Câți dintre profesori rid de cateheză, dar **Alex. Volta** a fost cel mai vestit catehet din satul **Como** din Italia, și azi vorbesc cu sfințenie de el.

Câți dintre profesorii de limbi își amintesc de sf. Pavel: că de ași grăi toate limbile pământului, dar nu sunt creștin, sunt netrebnic.

Câți rostesc cu geologul **Murgoci** al nostru că românul ce lucrează în laborator tot așa trebuie să aducă laudă lui Dumnezeu ca și preotul ce servește.

Tot ce a fost mare și sfânt, pe orice teren e numai o participare din viața lui Dumnezeu. Chiar și cu privire la curentele naționaliste exaltate, de ex. **fascismul** muncitor. Să nu se uite că a fost un precursor **Don Bosco**, care a sfințit croitoria, fierăria, lemnăria, școala etc. Apoi, Acțiunea Catolică, a reușit să aibă un medic ca **Geda**, un ofițer ca **Vico Nechi**, etc.

Toți aceștia s'au folosit de creștinism ca

să-l preamărească — pe Dumnezeu care la rândul său le-a dăruit viața.

Astăzi se construiește o nouă Europă: dacă viața creștinismului va pătrunde toate straturile vieții sociale — în școală, în ateliere, în armată, viitorul va fi al nostru; dacă Hristos va domni în societatea românească —, neamul românesc de acum va începe să joace epopea vieții: „câci el a venit ca viață să avem și mai multă să avem.” — Incheiu cu cuvintele lui Giovanni Papini:

„Avem nevoie de tine, numai de tine, de nimeni altul... Toți au nevoie de Tine, chiar și ceice nu știu: Flămândul își închipue că umblă după pâine: ci îi e foame de tine; setosul crede că vrea să bea apă: ci îi e sete de tine; bolnavul se mângăie că râvnește sănătate: ci boala lui nu-i decât lipsa ta. Toți te chiamă fără a ști că te strigă; iar strigătul lor e nespun mai sfâșietor ca al nostru... Fugit-am de tine, căci erai prea curat pentru noi; osânditute-am la moarte pentru că erai osânda vieții noastre. — De-acuma, nouă des-nădăjduiților, nu ne mai rămâne decât nădejdea întoarcerii tale. De aceea Te așteptăm. Te vom aștepta zi de zi; toată iubirea pe care vom fi în stare s'o stoarcem din inimile noastre pustiite închinăcio-vom ție. Ție, celui răstignit, Ție, care fost-ai chinuit pentru iubirea ce ne-ai purtat.”